Aki Luostarinen: tervetuloa järkipuinti podcastiin. tänään me puhutaan arvioinnista. arviointi pohdituttaa ja puhututtaa aika paljon ja varmasti syystäkin, koska se on yksi keskeinen väline opettajalle ja toisaalta ohjaajalle itselleen sen oppimisen tukemisessa seurannassa ja suunnittelussa. meillä on tässä jaksossa aiheesta keskustelemassa Mirja Tarnanen Jyväskylän yliopistosta ja Juuso Nieminen itä-suomen ja Melbournen yliopistosta. Tervetuloa Mirja ja Juuso.

Mirja Tarnanen: Kiitos

Aki: Saatte seuraavaksi esitellä vähän tarkemmin itsenne ja kertoa että mikä teidän oma suhteenne ja taustanne oikeastaan on arviointiin ja jos tulee samalla mieleen joku muisto joka on jostain syystä jäänyt mielen kutkuttamaan arvioinnista. Joko tämmösenä niinku erityisen hyvin onnistuneena arviointina niin saatte jakaa toki myös sen. Haluatko Mirja vaikka aloittaa.

Mirja: Joo mä voisin aloittaa vaikka siitä muistosta. Mä oon aloittanut koulun -74 ja mä olin toka luokalla. Meillä oli käsityön tunti. Meidän piti virkata pannulappu. Siitä pannulapusta tuli sellainen kuppi, eli tavallaan sillä ei ollut mitään tekemistä pannulapun kaa ja mä muistan kun se opettaja nöyryytti mua koko sen luokan edessä ja ja tota mä muistaakseni sain sitte sitte käsityöstä kouluarvosanaksi kuutosen ja ja tota mä oon jälkikäteen sitä miettinyt että et kun arviointi vaikuttaa aika paljon meidän minäkäsityksen ja sellaiseen niin kun tavallaan minä niinku tämmönen pystyvyysuskomuksiin niin ja ja se oli jotenkin sen aika suuri koolaus ja myöhemmin miettinyt jos käsityönopettaja olis ollu jotenkin taitava pedagogi niin se ois vaikka todennu et joo että no ei tästä tullut pannulappua mutta tuli ihan todella hieno barbin hattu ja ja tota mut sit toisaalta se muisto on kyllä miks mä ehkä pidän sitä muistoa arvokkaana niin se sit myöhemmin mä halusin niinku jotenkin todistella että et mä en oo niin huono käsitöissä ja oon sit sen jälkeen neulonut vaikka mitä villapaitoja ja virkattu torkkupeittoja ja niin edelleen mut sitten tota mä oikeestaan sit arviointiin heräsin 90-luvulla. mä silloin aloitin työskentelyn tämmöisessä kielitaidon arviointi testi systeemissä. yleiset kielitutkinnot joka on tämmönen standardoitu testi systeemi ja sit siellä aloin perehtyä arviointiin ja testiteoriaan todellakin todella seikkaperäisesti ja ja sit kiinnostuin yhä enemmän arvioinnista ja sitten siinä rinnalla olen kiinnostunut myös pedagogisesta näkökulmasta kun testi arvioinnilla on vähän eri tarkoituksia pedagogiseen arviointiin niinkun verraten ja ja tota sitten mä kiinnostuin tosi paljon arvioijan toiminnasta ja siitä mä tein väitöskirjan.Mä aloitin -99 ja sit väitteli 2002 sen jälkeen mä oon tavalla tai toisella oikeastaan koko ajan ollu sillai tietoisesti kehittämässä arviointia ja ja toki niinku sitten ehkä nään edelleenkin et mulla on pitkä matka niinku tavallaan.. Miten mä sanoisin se sekä niin kuin itse kehittyä arvioijana mutta myös niinku ymmärtää sitä arviointia vielä niinku syvällisemmin, mutta mun tie on aika pitkä et sehän on nyt kestänyt yli 20 vuotta melkein 30 vuotta kohta kohta.

Aki: Hienoa saada sut Mirja mukaan ja kuulosti siltä että että arviointi muistisi oli sellainen joka kulkee kyllä varmasti mukana vaikka on onnistunut ehkä herättää myös sitä positiivista sinnikkyyttä sitten myöhemmin mutta joo ihan mielenkiintoinen muisto. Entäs Juuso, millaista polkua olet päätynyt arvioinnin maailmaa.

Juuso Nieminen: No joo mun arviointi polkuni tai se seikkailuni arvioinnin maailmassa jossa on ollu aika sellanen ehkä niinku koko ajan.. Mä pohdin ennen tätä äänitystä sitä että

millaisia muistoja mulla itselläni olisi. niin mun omana ja ensimmäisenä matematiikka joka on tää mun omaa ainetta on tosiaan taustalta niin matematiikkaa tietotekniikan aineenopettaja erityisopettaja ja jostain oudon kummallisesta syystä halusin aina olla myös matematiikan opettaja, eli mä oon jo yläkoululaisena innoissani tehnyt te-harjoitteluja koululla että on päässy opettamaan kavereita ja sitten sitten loput jälkeenkin mutta se minkä makuinen mielenkiintoiseksi oli että vaikka mä oon tämmönen niinku luonnontieteilijät tausta ja se matematiikka on aina kiinnostanut ja innostanut ja ollut jotenkin sellainen niinkuin oma juttu hyvin jollain syvällä tavalla. Niin arviointi muistoja mä en kyllä tähän niinkun oman koulu polkuun liittyen hirveän paljon muista. se on mun mielestä vaan jotain mielenkiintoista että ylipäätään ehkä aika harvoin matematiikan oppitunnin voin muistaa, niin paljon kun se oppiaine niin jotenkin itseäni kiinnostikin. Arviointikäytänteet on tietysti jos vaikka joku ylioppilaskirjoitus tilanne nyt on ehkä semmonen vähän hämärästi sen sieltä muiden kirjoitusten lomasta muistaa mutta muistan kun jotain matematiikan arviointi tilannetta niin kuin omalta peruskoulu ajalta tai lukio ajalta enpä oikeastaan muista. Se oikein inspiroi tässä niinkuin kun tänä päivänä arvioinnin tutkijana olen. Päädyin lopulta tekemään väitöskirjan yliopistopedagogiikan saralla, siinä vaiheessa sain aikalailla vahingossa työpaikan arviointiin liittyvästä. Jopa vähän naureskelin tälle aiheelle siinä vaiheessa, että tällain ystävällisellä tavalla. Olin aina halunnut olla matematiikan opettaja ja tällaisessa tilanteessa jossa otin työpaikan vastaan ja ajattelin miksi tällaista arviointia pitää tutkia, kyllähän me kaikki tiedetään kuinka matematiikkaa arvioidaan. Nyt tänä päivänä tosiaankin oon sitten tutkijatohtorina tosiaan itä-suomen yliopiston tutkijana digi-universityssä. Melbournen yliopiston vieressä on oltava kampus mutta ei ihan. Mutta tänä päivänä kun sitten on tässä sitten niinku töiden puolesta on saanut pohtia tätä arviointia niin tällaiset muistot on mua itseasiassa jopa kiehtonut tosi paljon et millaisia asioita otetaan itse pitänyt itsestäänselvyytenä jopa siinä vaiheessa kun on itse päätynyt tänne akateemiseen maailmaan, siinäkin vaiheessa vielä ajatellut että mitä sitä matematiikka arviointia pohtisi sen enempää että kyllähän kaikki siitä tiedetään

Aki: Joo Aika jännittävää ja aika jännittävä näkökulma myös tähän alkuun. mä en ole ajatellutkaan. mutta kertoo ehkä siitä että siihen arviointi ei ole itse ainakaan tosi voimakkaita tunne latauksia tai sellaisia et sieltä ei oo jäänyt jotain yksittäistä hetkeä mieleen niinku esimerkiks tossa Mirjan tapauksessa oli. mä vähän mietin omiakin muistoja niin mulle tuli itseasiassa positiivinen muisto mieleen yliopisto ajoilta ja kirjallisuuden kurssilta jossa mä sain lehtorinta johonkin kirja analyysin tai aineiston analyysiin. musta tuntuu että ensimmäistä kertaa yliopisto opintojen aikana ja ehkä viimeistäkin kertaa hyvää perusteltua realistista ja kuitenkin sellaista niinku kannustavaa ja oppimista ohjaavaa palautetta, kirjallista palautetta siihen työhön ja mä mulla on jotenkin visuaalinen muisti kuva vielä sitten siitä työstä kun mä katsoin ja mietin että itse lehtori oikeesti niinku ajatuksella lukenut tämän työn ja antaa antaa siitä niinku yhtä aikaa kannustava ja eteenpäin vievää realistista palautetta. Niin toi kun Juuso mainitsit tuon että et kun ei ei oo mitään yksittäistä muistoa niin sekin on kyllä kiinnostava kiinnostava näkökulma.

Juuso: Voisi nopeasti kertoa yhden vähän erilaisen tällä kertaa muiston, ei muistamattomuuden, kun on tosiaa tällaista oppilas tai oppijalähtöistä arviointia tutkinut, oli oli mielenkiintoista kun tein ihan tässä vastikään nyt tällaisen kiinan kielen kurssin ja varsinkin itse sitten oppian penkille pitkästä aikaa ja tällä kurssilla arviointi oli ehkä aika niinku tällasta opettaja lähteistä, aika monilta osin myös sellaista mitä on omassa tutkimuksessa päätynyt niinku lempeästi kritisoimaan ja hyvin koe painotteista ja oli tosi

mielenkiintoista päästä kiinni itse pitkästä aikaa siihen niinku penkkiin pohtimaan että tässä mä oon arvioinnin tutkijana pänttäämällä kokeeseen ja jännittämässä koe tilannetta. Se oli tosi mielenkiintoista sitten päästä käsittelemään.

Mirja: mulla tekee mieli kysyä Aki sulta että kun kerroin tuosta sun merkityksellisestä palaute kokemuksesta että et tavallaan niinku ehkä että et jos katsot taaksepäin niinku niitä aikaisempia sun palaute kokemuksia, niin oletko sä saanu niinku aika vähän palautetta vai olitko sä jotenkin herkistyneempi vai sensitiivisen jotenkin siellä annetulle palautteelle

Aki: mun kokemus oli ehkä siihen asti et se palaute oli tosi vähän ja se oli ehkä sellaista niin kun perinteistä koulumaailman palautetta että sitä palautetta oli ehkä saanut oppimistilanteessa suullisesti mut sit tämmönen niin kun tavallaan virallisempi palaute oli ehkä enemmän arvosanojen antamista sen sijaan. siihen liittyi myös sitä niinku erittelevää sitä oman oman tuotoksen erittelevä palautetta ja ohjaavaa palautetta ja eteen päin eteenpäin vievä, että et sillä oli ehkä niinku se palautteen laatu oli se mikä pysäytti ja jäi mieleen ja muistan että se on ehkä myös vaikuttanut siihen miten millaista tavallaan tai niinku tavallaan siihen omaan arviouuteen myös myöhemmin niin millainen arvioija haluaa olla ja millaisia syitä halusi kiinnittää huomiota siinä omassa palautteenannossa

Mirja: todella jotenkin sillai hämmästyttävää miten pitkä opiskeluputki täytyy olla takana ennen kuin saa erittelevää hyvää palautetta

Aki: toki voi olla että jotkut hetket on jäänyt pois mielestä että voihan sinne olla että siihen yhdistynyt tämmönen niinku että on ollut jotenkin niinku vastaanottavaisena mieliala ollut jotenkin semmonen että se on se on jäänyt voimakkaana tunne muistona mieleen.. tää on jännä.. mua kiinnostais vähän kiinnostaisi tietää itse asiassa kun se meidän suhtautuminen arviointi rakentuu niistä meidän omista muistoista silloin kun meitä on arvioitu ja sit siitä työstä missä me ollaan itse arvioimassa tai tutkijoina tehty niin miten tehdään käsitys arvioinnista on muuttunut vuosien saatossa tähän päivään saakka nyt varsinkin mutta saanut myös tutkia sitä arviointia sieltä tutkijan näkökulmasta.

Mirja: No mä voisin sanoa tähän ehkä sen verran että et sillon kun mä sanoin teille mä alotin työelämä 90-luvulla ja ja hyppäsin sitten mukaan heti kun melkein kun valmistuin niin tota tähän testi järjestelmään ja oikeastaan siellä jo silloin se oli siis kielitaidon arviointi järjestelmä jossa oli tämmönen hyvin kommunikatiivinen käsitys kielitaidosta joka oli mullistavat jo tuohon Juuson kertomaan Kiinan kielen kokeeseen eli hyvin päinvastainen vaikka onkin testistä kysymys, mutta tämmöiseen niin kuin hyvin autenttiseen kielenkäyttöön perustuva ja myös kriteeriviitteinen arviointi oli lähtökohtana ja ja myös se että arvioitiin eri kielitaidon osa-alueita mikä sekään ei ole edelleenkään kovinkaan niinkun itsestään selvää suomalaisessa kaan koulussa vaikka toki nyt siis todella paljon vahvemmin painotetaan eri kielitaidon osa-alueita mut se että et sen takia oikeastaan mun täytyy sanoa se että kun mä katson sitä taaksepäin sinne vuoteen 94 tähän päivään johon tulee kohta se 30 vuotta ja nyt sitten tässä olin viimeksi maanantaina opetushallituksen tilaisuudessa puhuttiin kriteeri viitseliäisyydestä niin jotenkin tuntuu et miten hitaasti ne muutokset tapahtuu että et et vaikka tuo kirteeriviitteisyys et se ei oo ollenkaan uusi asia ja ja jotkut siitä suunnilleen kuulee ensimmäisen kerran 2010-luvulla tai nyt alkaa niin kun pakotetusti soveltaa sitä niin kun netti kriteeri muutosten kautta ja jotka tulee ensin ysiluokkalaiset kutosluokalle nyt 2020-luvulla niin tää on mulle aina yhtä hämmästyttävää että miten hitaasti arviointikulttuuri

muuttuu ja oikeastaan sitä …. on todella hyvin kuvannu että et miten meillä on helpompi muuttaa niitä opetussuunnitelmia tai lisätä teknologioita tai oppimateriaaleja opetukseen, mutta huomattavasti vaikeampaa on muuttaa tota niin pedagogiikkaa ja niitä arviointi käytänteitä ja opetuksen tapaa ja oppimisen tapoja mut sitten kaikkein vaikeinta on itseasiassa muuttaa meidän käsityksiä ja ehkä se tavallaan sitten niinku kuvaa sitä et miks miks arviointi kulttuuri muuttuu suhteellisen hitaasti.

Juuso: Joo tosta mitä Mirja sanoit niin kyllä se heräs paljon ajatuksia itselle tuli heti mieleen ja nyt pahoittelen ensimmäisiä tuskin viimeistä kertaa matematiikka liittyvää esimerkkiä mutta tuli heti mieleen tällainen ….. kollegoiden tutkimus Onkohan vuodelta 2001, 2000 jossa käsiteltiin sitä kuinka ne tällasessa niin kuin opetuskulttuuri muutoksessa tai jonkun opetussuunnitelma muutoksessa niin kuin arviointi on oikeastaan se niin kuin tavallaan se niin kuin bensa mikä siinä muutoksia pitää olla eli jos sä haluat muuttaa opetus kulttuuria, niin silloin on muutettava arviointia ja jos sitä arviointia ja muuteta niin tässä artikkelissa näyttivät että se silloin ei myöskään opetus kulttuuri muutu ja niinpä tuo mitä Mirja sanoit niin kun se sai itseni ajattelemaan sitä että kuinka kuinka oma käsitys on muuttunut siitä niinkun arvioinnin keskeisestä asemasta kun puhutaan ylipäätään opetuksesta ja oppimisesta et ehkä itse niinku innokkaana niin kun vielä vaan vielä valmistunut ja vielä olin koulussa töissä tälläsenä pitkäaikaisena sijaisena niin silloin ajattelin ehkä että arviointi on tämmönen niinkun opetuksesta erillinen palikka mitä voidaan erikseen kehittää ja ehkä vielä niinku väitöskirjatutkijana omassa väitöstutkimuksessa näkyy niinku että otetaan tämä arvio tästä framille ja sitä lähdetään nyt kehittämään ja tutkimaan. Mutta kuinka kuinka pian opetukseen ja kuinka itse asiassa koko opetus kulttuurimuutos kokon loppujen lopuksi siitä arvioinnin muuttamista niin se on ehkä se mikään niinku koko ajan itselle niinku selkene enemmän ja enemmän. enemmän tässä niinku tutkijan uralla sekä tietysti myös kun niinku pääsee tutkijanuran aikana opettamaan

Mirja: Joo mä kyllä haluaisin nyt kyllä kompata sua juuso erittäin vahvasti että et mun oman kokemuksen mukaan oikeestaan just tää opetukseen ja arviointiin ja tavoitteiden tämmönen 3 pyhä Triangeli niin tota se on kyllä erittäin niinku tärkee ja tota kun arviointia just on tutkittu niinku tavallaan et mistä se lähti sieltä teollistumisen aikakaudella jolloin sitten myös koulut lisääntyi ja mikä oli koulujen tehtävä ja mikä oli arviointien tehtävä oli ne se perinteisesti on hyvin irrallaan opetuksesta ja edelleenkin tavallaan usein me koulutetaan irrallaan ikään kuin siitä opetuksesta mut sit jotenkin tavallaan just tuo että et miten se miten se on elimellinen osa sitä opetusta ja se ja sitten myös sen yhteys tavoitteisiin on elimellinen niin toi on todella tärkeä asia, sit mä haluaisin se mikä mussa resonoi myös tossa sun puheenvuorossa ni oli just nimenomaan tää et miten niinku voidaan muuttaa opetusta että et niinku tämmöisten mikä on hyvä et meillä ei ole perusopetuksen juurikaan standardoituja tämmösii testiä ei ole yhtään et meillä ei ole oikeastaan muuta kuin ylioppilastutkinto mutta tuohon Juuson esimerkkiin viitaten että et juuri eräs kollega sanoi kun hänen lapsensa aloitti lukion ensimmäisen luokan, katso siellä sitten äidinkielen suomi kirjan kirjallisuuden oppikirjaa ja nyt kun ylioppilaskokeessa on tää lukutaidon koe joka hyvin multimodaalinen niin se näkyy välittömästi nyt sitten myös siinä oppikirjoissa siis sillä tavalla että siellä niinku se lukutaito ymmärretään multi moraalisesti ja tekstit ymmärretään multimodaaliset elikkä niin että myös audiovisuaaliset tota niin niin kun tekstit ovat tekstejä ja tavallaan sillon niinku näkee sen et miten niinku vahva se vaikutus on et sehän voi olla arvon vaikutus sekä positiivinen että negatiivinen mutta tässä tapauksessa ehkä sitten se että et ne teksti valinnat multimodalistuu niin se on positiivinen asia

Juuso: ehkä itse voisi vielä jatkaa tuosta sitä että kun sanoin että miten itselle niinkun mitä pidemmälle uralla menee saa enemmän ajatella että arviointi ja opetus kietoutuu toisiinsa ja sitten ehkä vielä sen perään pitää sanoo kuitenkin se että arvioinnilla on nämä omat tarkoitusperän jotka voi sitten erota niistä opetuksen tarkoitusperistä juuri niin tässä nyt niinku hyvinkin Mirja kompaten että et on kyllähän arvioinnin tehtävä on loppujen lopuksi esimerkiksi niin kun että sertifioida tai validoida niin kuin yksittäisen oppilaan osaamista ja esimerkiksi arvosanat meille annetaan yksittäiselle oppilaalle ja tää on esimerkiksi yksi asia mihin oon törmännyt omassa tutkimuksessa ihan vaan niinku esimerkinomaisesti että vaikka kuinka opetus kulttuuria haluaisi kääntää jotenkin yhteisölliseen pään collabora tiivisempaan saataisiin, päästäisiin yli sitä varten siinä, saataisiin jotain aikaan niin loppujen lopuksi se on se arvioi kuitenkin se minkä mikä vie tarkoitusperä sinne yksilölliseen ja tää on vain yksi esimerkki siitä että sen että loppujen lopuksi on kuitenkin tärkeä tarkastellessa arviointia myös yksittäisenä osasena ja mihin sen sitten juuri sitä opetus kulttuuria vie ja lukio on kyllä tästä aivan niinku äärimmäisen mielenkiintoinen esimerkki juuri tällä hetkellä.

Aki: toi on kiinnostava näkökulma jos tulee esiin myös vahvasti opettajakoulutuksessa usein riippumatta siitä mitään teemoja käsitellään opettajankoulutuksen niin aina palataan siihen arvioinnin keskusteluun usein tulee se että mutta entäs se arviointi mutta kun pitää tehdä se arviointi että selvästi toi mitä tossa äsken kuvasitte että se ehkä mielletään niinku irrallisena muusta kokonaisuudessaan mutta sit tietyllä tavalla siihen myös kompastutaan kun hoksataan se että oikein halutaan tehdä tietyn tyyppisiä asioita mut sit siellä jossain koittaa se arviointi joka ei olekaan linjassa tällä hetkellä sen kanssa mitä on suunniteltu ja sit pitäis löytää se tapa millä tavalla sen arviointi on linjassa sen kanssa mitä tehdään Tehdään sitten niinö aikoina kun mennään kohti sitä vaikkapa summatiivistä arviointia tai tuota itse asiassa olisi kiinnostavaa kuulla vähän sitten sen ajatuksen avaamista että mitä te ajattelette mitä kaikkea arviointi teidän mielestä on juurikin vähän tuossa sivusit sitä tarvii ja niillä on erilaisia rooleja mutta puhutaan tämmöstä niinku esimerkiksi oppimisen aikuisesta arvioinnista ja summatiivisestä arvioinnista ja sitten esimerkiksi Suomessa usein ajatellaan että vaikkapa tämmönen ohjaava palaute palautteenanto on osa sitä arviointia ja kaikissa kulttuureissa ja kaikissa maissa ei ehkä ajatella että et tämmönen niinku opettajan ohjaava työ ois osa arviointia. Miten te määrittelette arvioinnin ja palautteen ja mitä vaikutuksia sillä on sit siihen oppimiseen ja siihen pedagoginen suunnitteluun.

Mirja: Heitit tollasen aika pienimuotoisen kysymisen tavallaan ehkä jos mä nyt taas aloitan niin siis ehkä mä niinku nään sen silleen että että vähän itsekin kaiuttaa niin kuin sitä lähdekirjallisuutta ja tutkimusta ja teoreettisia tulokulmia, mut kyl mä nään et arcoinnilla on useita tehtäviä ja ja tota tietenkin just se että et englanninkielessä aika hyvin kuvaa täällä C Smith Ok and beyond learning ettet tavallaan niinku se arviointi palvelee erilaisia tarkoituksia suhteessa siihen oppimisen mut kaiken se ylin tehtävä on palvella sitä oppimista ja tukea sitä oppimista ja pystyä niinku eriyttämään sitä opetusta sen oppimisen tarpeiden mukaan eli eli tavallaan niinku mä vielä puhutaan usein formatiivisesta ja summatiivisesta arvioinnista, mut mä lisäisin kyllä siihen myös diagnostisen arvioinnin, eli tavallaan aika vaikea lähteä eriyttämään opetusta jos ei ole niin kuin ikään kun tietoa esimerkiksi jonkinlaisesta lähtötasosta tai niistä tarpeista mitä sillä opetus ryhmällä on mut sit niinku ehkä tavallaan sit onhan sitten myös olemassa tämmöstä ihan niin kuin vaikka jotain niin sanotusti taso arviointia, et tavallaan voidaan mennä johonkin esimerkiksi vaikka kansainväliset kielitaitotestit joissa jotka ei perustu mihinkään tiettyyn oppimäärän eikä niiden yhteys ole

opetukseen kovinkaan kiinteä, mut silti niillä niin kun ne niin kun me pystytään määrittelemään niinku taidon tasoja. Eli tavallaan sen tyyppistä arviointia on et et jotenkin niinku ehkä just tää että et se arviointi niinku sitten nyt luennoin mutta nyt erinäiset onko miten puhutaan formatiivinen summatiivinen niin edelleen ylipäätään palvelee sitä oppimista ja oppimisen ohjaamista oli sit kyseessä, opettaja ja oppilaat vertais oppilaat tai opettajat niinku kollegiaalisena yhteisönä mä nään jotenkin sen ehkä ehkä sillä tavalla jos nyt sitte erotaan siitä semmosen niinku arvioinnin joka ei suoraan liity niinkun opetukseen tai johonkin tiettyyn oppimäärään opintojaksoon tai koulutus muotoon.

Juuso: Mä lähdin ehkä miettimään itse aika niin kun jotenkin yleiseltä tasolta tätä kysymystä mikä ehkä myös niin kuin heijastelee omaa työtä mikä liittyy niinku sekä peruskoulun että sitte se niinku yliopisto pedagogiikkaan ja mä niinku mä itse näkisin että arviointi ihan niinku aina sen pääasiallinen tehtävä on tehdä oppimista näkyväksi jotenkin käsiteltäväksi et mehän opitaan kaikenlaisia asioita joka päivä ja koulun seinien sisällä niin kun jokainen niinku ihminen koulun seinien sisällä oppii kaikenlaisia asioita aivan jatkuvasti ja vaan tietyt osa näistä asioista on sellaisia mitä me sit loppujen lopuks formaalisti arvioidaan tavalla tai toisella ja itsearvioinnin avulla me voidaan tehdä siitä oppimisesta nimenomaan näkyvää. saadaan siitä joku jokin niinku ikään kuin klöntti tähän näitä nyt nyt tässä kokeessa tuli tämmönen tulos mitäs siellä nyt tehdään, nyt tästä vertaispalaute se tuli tämmönen tulos, Mitäs ne sillä nyt tehdään. niin sillä arvioinnilla on aina aina aina tämmöinen Iso valta ikään kuin mitä me loppujen lopuksi tehdään näkyväksi ja mille osaamiselle tiedolle taidolle ja annetaan sen ikään kuin arvoisen arvioinnin avulla ja oppilaathan näistä prosesseista on enemmän tai vähemmän tietoisia ja osaa niitä Ja sit sillä tavalla tai toisella ja hyvä esimerkki on kun tosiaan itse tällä hetkellä asun Hongkongissa ja että on paljon paljon opettaja ystävinä ja on ollut mielenkiintoista nähdä se miten niinku yläkouluikäinen täällä tietää todella hyvin mikä arviointi on summa tiivistä ja mikä formatiivistä ja et oppilaita löytyy jo niin kun tämä sana jolla he itse Pystyy pystyy ne tarvii tilanteita niinku jaloittelemaan ja pystyy myös sitä niin kuin opeteltavaa asiasisältö ajattelemaan sen mukaan että no nyt se on formatiivista kuinka paljon mä laitan siihen aikaan, tietysti kyseessä on niinku Suomeen verrattuna todella arvosana keskeinen kulttuuri jossa pienestä pitäen ne arvosanat ja arviointi niillä on sitä valtaa hyvin erilaisella tavalla kun kuin vaikkapa juuri Suomen kontekstissa, missä esimerkiksi olla koulun yksittäinen koetulos on aika triviaali loppujen lopuksi ja esimerkistä ehkä mitä siitä voisi myös tuota mikä on niinku tosi mielenkiintoinen aihe mielestäni on niinkun arvioinnin ja sitten laaja-alaisten taitojen suhde myös siellä Suomessa. Minkälaisia taitoja me loppujen lopuksi arvotetaan siellä luokkahuoneessa ja näkisin että laaja-alaiset taidot on tosi hyvä esimerkki siitä että onko se joku vaikka kulttuurinen vuorovaikutusta. Mitä kaikkea sieltä löytyykään onko se todella asia jota ne arvotaan myös arvioinnin avulla jota me tehdään näkyväksi jossa kehittymistä me tehdään näkyväksi ja jos jos me tosiaan saadaan jonkinlainen tällainen yhdessä käsiteltävä asia ennemmin kuin että jätettäisiin se sellaiseksi oppimiseksi joka nyt tapahtuu siellä taustalla koko ajan, mutta jostai ikään kuin eksplisiittisesti puhuta.
Aki: Tullaanko me tässä ikään kuin vähän siihen mihin Mirja tossa alussa viittasit siihen kriittiseen arviointiin ja millä tavalla sit taas siellä esimerkiksi päättövaiheen kriteeristössä näkyy ne tietyt jutut ja ohjaako se mitä siellä kriteeristössä on ja miten voimakkaasti sitä mitä tapahtuu sitten ennen ennen niitä arviointi hetkiä et jos meillä ei silleen tavallaan niinku niinku just näitä eksplisiittisesti näy vaikka selkeästi tietyt laaja-alaisen osaamisen tavoitteet kriteerit tuossa niin tuleeko ne sit arvokkaat siinä muussa koulutyössä

Mirja: niin ehkä just se et arvioinnin perusteet arviointi hän tavallaan legitimoi niinku sitä et mitä me pidetään osaamisena ja tietämisenä ja kun se on niin vahva vaikuttaja et esimerkiksi. No ihan konkreettisesti että opettaja voi sanoa et ne nämä asiat on tärkeitä mut sit jos kokeessa on jotain muita asioita niin kumpaa se oppilas uskoo sitä mitä opettaja sanoo vain nyt sitä mitä on kokeessa eli tavallaan niinku niinku se se koe legitimoi vahvasti sitä et millaista osaamista me pidetään osaamisena ja mikä siitä niinku ikään kuin siitä oppiaineen sisällöstä tai on niinku sitä niinku tavallaan tärkeää ja tavallaan tää on ehkä sellanen mistä niinku vähemmän on puhuttu arvioinnin yhteydessä että et et jotenkin sit niinku tavallaan se voi olla semmosta hyvin tiedostamatontakin ja ja tavallaan kun sen arviointi kulttuurin sisällä niinku toi sinne asioita usein tiedostamatta tai niinku harkitsematta semmosia esimerkiksi vaikka syy-seuraussuhteita mut sitten tuon kriteereihin nähden se että kyllähän kriteerit sitten niinkun hyvät kriteerit johdetaan niinku tavallaan Niin ne niinku sekä edustaa tavallaan johdetaan tavoitteista mutta sen lisäksi tänne kertoo meille myös siitä että mitä me pidetään se tuossa siinä juuri niin kuin sä sanoit et jos jotain kriteereistä jätetään pois niin tavallaan sillä ei ole yhtä merkittävää asemaa tai me ehkä ei pidetä sitä niin tärkeänä mut sitten se se hyvä kysymys on että mitä kaikkea niihin kriteereihin sitten voidaan sisällyttää. Mut se et ylipäätään on hyvä että on ne kriteerit koska ne kriteerithän palvelee juuri sitä tehtävää mihin juuso viitas et arvioinnilla me tehdään näkyväksi asioita. niin tavallaan kriteereillä me tehdään näkyväksi sitä arviointia ja ja tota se niinku pakottaa meidät neuvottelemaan ne kriteerit pakottaa neuvottelemaan et mitä me ymmärretään sillä osaamisella, ne arvosana numerot Ei sitä tee, että tota nyt yhtään en sano että numerot Ei olisi hyviä mutta ne ei pakota meitä ne kriteerit pakottaa siihen neuvotteluun ihan eri tavalla koska me joudutaan tekemään tulkintoja sen kautta siitä osaamisesta

Juuso: toi oli niinku todella tärkeä toi sana mitä käytit toi niinku legitimointi ja tätä oon niinku itse miettinyt kun olen miettinyt omaa arviointi historiaa nimenomaan matematiikassa siinä omassa suosikki oppiaineessa ja tottakai muisti vääristyy monestakin syystä, mutta voisin kyllä aika käsi sydämellä sanoa että niinkun ala, yläkoulu, lukio vaiheessa niin en koskaan täyttänyt vaikkapa itsearviointilomaketta tai vertaisarviointilomaketta, palautetta, Ei mikään niinku kokeiden kulmaan nyt ehkä johonkin tehtävään liittyen jotain ryhmä arviointia en taatusti yhtä ainoaa kertaa matematiikassa tähän kuvastaa myös karvin 2019 julkaistua raporttia suomalaista arvioinnissa et millaista arviointia luonnontieteessä tänä päivänä tehdään mutta silti tästä huolimatta Tottakai siellä luokkahuoneessa on tapahtunut nyt tälleen niinku laveasti määriteltynä itsearviointia vertaisarviointia on hyvin vaikea tehdä yhtä ainutta matematiikan tehtävää miettimättä jotenkin enemmän tai vähemmän tietoa sitä että vähän niinkuin meemin sanoin että Miten meni noin niinku omasta mielestä et eihän tällaista ajattelua koskaan voida sulkea pois ja sitten toisaalta kyllähän meillä nyt lähestulkoon jokaisessa luokkahuoneesta aina jonkinlaista keskustelua löytyy, harvassa on sellaiset sellaiset oppitunnit joissa Opettaja ei koskaan Avaa suutaan päivä koskaan eikä koskaan anna formaalia suullista palautetta ja oppilaat eivät kommentoi toistensa tekemisiä eivätkä Pyydä keneltäkään kommentteja tai palautetta eli kyllähän meillä ihmiset vuorovaikuttaa monilla kompleksisissa tavoilla mutta sitten se on eri asia et mikä me tästä kaikesta niinku nostetaan juuri ikäänkuin framille esimerkiksi kriteerien avulla ja mikä me sitten niinkun kriteereihin pohjaten otetaan tälleen niin kuin arviointitehtävän pohjalle. milloin me sanotaan et nyt me tehdään itse itsearviointia ja nyt me muuten annetaan vertaispalautetta ja nyt sä harjoittelet sitä että kuinka otetaan vastaan vertaispalaute ja kuinka sitä käytetään Eli milloin me tehdään siitä kaikesta sotkuisesta vuorovaikutuksesta vähän niinku mekaanista. sitähän

koulutyö on vähän tehdasmaisella tavalla tavalla opetetaan asioita jota Toivotaan että sitten oppilaat käyttävät sitä myös elämässään eli tällä ehkä jatkan tota mirjan ajatusta.

Aki: Niin ehkä tossa tulee vähän sitä että Oppilas on suuntaa herkästi omaa toimintaa sen mukaan mitä hänestä arvioidaan niin sitten ikään kunnostetaan arvioinniksi sieltä kaaoksesta niitä tiettyjä tekoja, toimintoja tekemistä niin Tekeekö se sille tavallaan niinku Antaako se sille semmosen niinku painokkaamman tai virallisen leiman.

Hei kiitos Mirja Juuso tähänastisesta keskustelusta me itse asiassa jatketaan tällä porukalla vielä seuraavassa järkipuinti jaksossa jossa ne keskitytään arviointi osaamisen kehittämiseen arviointimenetelmiin ja muun muassa itsearviointiin, jatketaan seuraavassa jaksossa